

Andrzej Grudziński

Akademia Ignatianum w Krakowie

Waldemar Furmanek, *Humanistyczna pedagogika pracy. Współczesność obiektem badań*, Rzeszów 2014, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, ISBN 978-83-7996-070-5, ss. 357

Publikacja Waldemara Furmanka, będąca kontynuacją badań i analiz Autora dotyczących humanistycznej pedagogiki pracy¹, przedstawia współczesne problemy tej subdyscypliny naukowej, ukazane w kontekście przemian cywilizacyjnych, zdominowanych przez globalizację, konsumpcjonizm, czy utylitaryzm.

Książka składa się z trzech części podzielonych na siedemnaście rozdziałów, które poprzedzone zostały wprowadzeniem. Całość wieńczy *Zakończenie*. W pierwszej części Autor „dokonuje przeglądu katalogu wybranych zjawisk współczesności i przez to przybliża konwencję terminologiczną stosowaną w odniesieniu do tej problematyki” (s. 12). W tym celu przedstawia założenia metodologiczne humanistycznej pedagogiki pracy związane z refleksją nad zjawiskami społecznymi współczesności, a także powiązane z tym problemy. Ukazuje również szczególne znaczenie nauki, a przede wszystkim techniki w kreowaniu przemian teraźniejszości oraz prezentuje postawy człowieka wobec różnego rodzaju zagrożeń.

¹ W. Furmanek, *Humanistyczna pedagogika pracy. Charakterystyka dyscypliny naukowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2013; W. Furmanek, *Humanistyczna pedagogika pracy. Praca człowieka (z aksjologicznego punktu widzenia)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2013; W. Furmanek, *Humanistyczna pedagogika pracy. Praca człowieka w cywilizacji informacyjnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2014.

Część druga zawiera analizę „podstawowych zjawisk cywilizacji, w tym problematykę przemian cywilizacyjnych widzianych w świetle podstawowych paradygmatów ujawniających się w modelu wykorzystywanym do charakterystyki tej fazy rozwoju cywilizacji” (s. 13). W. Furmanek prezentuje w niej Czytelnikowi czynniki sprawcze przeobrażeń, których współczesny człowiek jest świadkiem, wykazując przy tym, że główną przyczyną zmian jest technika, zaś podstawową kategorią pojęciową w wyróżnianiu przemian technologia. Szczególnie dużo miejsca autor poświęca opisaniu specyfiki technologii informacyjnej, w której najbardziej istotnymi elementami dla pracy ludzkiej są informacja i wiedza, a także kompetencje do korzystania z nich. Ponadto w zajmujący sposób prezentuje konsekwencje powszechnej obecności technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Z kolei trzecia odsłona publikacji ukazuje osobowe i społeczne skutki przemian w pracy człowieka. Na uwagę zasługuje głównie precyzyjne zaprezentowanie przez autora dynamicznych zmian w formach organizacji aktywności społecznej i zawodowej człowieka, znajdujących odzwierciedlenie, między innymi w zmianach stratyfikacji społeczno-zawodowej, czy też przepaści cyfrowej.

Podstawowym celem pracy, którego osiągnięcia Autor z powodzeniem się podejmuje, jest „opracowanie racjonalnego katalogu fundamentalnych dla humanistycznej pedagogiki pracy zagadnień współczesności” po to, by następnie „odpowiedzieć (...) na pytanie dotyczące pól badawczych humanistycznej pedagogiki pracy, które wyłaniają się z analizy zjawisk charakteryzujących współczesność” (s. 12).

Realizując tak sformułowane zadanie, Autor przedstawia i analizuje korzyści oraz niebezpieczeństwa, które niesie ze sobą społeczeństwo informacyjne, stanowiące rzeczywistość postprzemysłową, nierozzerwalnie połączoną z osiągnięciami techniki i usługami informacyjnymi. Autor podkreśla przy tym, że nieopanowanie umiejętności posługiwania się tymi technikami, skutkuje wstrzymaniem własnego rozwoju, a w konsekwencji prowadzi do marginalizacji społecznej i wykluczenia cyfrowego. Wskazuje także, iż konsekwencją coraz bardziej powszechnego zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych staje się zmniejszenie wartości pracy. Ponadto zwraca uwagę na tworzenie się nowych profesji, form zatrudnienia i organizacji pracy, czy też na problematykę ewolucji zawodów, stanowiącą swego rodzaju wskaźnik przemian cywilizacyjnych.

W. Furmanek, w sposób możliwie kompleksowy, ukazuje tematykę pracującego człowieka jako osoby funkcjonującej w społeczeństwie, stanowiącym naturalną formę ludzkiego życia i rozwoju. Sama analiza współczesności ukazuje zaś spektrum zagadnień związanych z charakterystyczną dla pedagogiki pracy triadą: człowiek – wychowanie – praca.

Prezentowane zagadnienia pozwalają czytelnikowi zapoznać się z najbardziej reprezentatywnymi zjawiskami społecznymi współczesności, a w kon-

sekwencji z aktualnymi problemami badawczymi humanistycznej pedagogiki pracy, co sprzyja zastanowieniu się nad jej teraźniejszością, a także pobudza do refleksji nad perspektywami dalszego rozwoju tej pedagogicznej subdyscypliny.

Język publikacji charakteryzuje się klarownością i logicznością wywodów, co wpływa na atrakcyjność lektury. Książka adresowana jest do osób zajmujących się zawodowo tematyką związaną z pedagogiką, pracą socjalną, czy też socjologią, a także stanowi cenne źródło wiedzy dla studentów kierunków pedagogicznych i pracy socjalnej oraz osób zainteresowanych tym rodzajem wiedzy, pozwalając na uzyskanie orientacji w podejmowanych przez autora kwestiach.

